FAKTA OM FARLIGE STOFFER OG MAT

Arbejdsmiljøforholdet og kravene

Ved farlige stoffer og materialer forstås alle stoffer og materialer, der kan have en uønsket effekt på de mennesker, der bliver udsat for dem.
Farlige stoffer og materialer kan medføre skader eller sygdom, hvis man kommer i kontakt med dem eller ikke bruger dem rigtigt.



Indenfor zoologiske haver er der 4 hovedområder af faremærkede stoffer:

- bekæmpelsesmidler
- kemikalier og rensevæsker
- rengøringsmidler
- benzin- og olieprodukter.

Der er følgende regler vedr. arbejde med farlige kemikalier:

-

  - Farlige stoffer, materialer og arbejdsprocesser skal erstattes med ufarlige, mindre farlige eller mindre generende stoffer, materialer og arbejdsprocesser
  - Der skal sørges for god almen ventilation og i tilfælde af luftforurening med bl.a. farlige stoffer også procesventilation
  - Der skal være en fortegnelse over de farlige stoffer og materialer, der bruges
  - Der skal være sikkerhedsdatablade og arbejdspladsbrugsanvisninger på alle farlige stoffer og materialer
  - Visse stoffer skal opbevares aflåst i et giftskab, der er mærket med advarselsskilte. - Stoftyperne er angivet i §24 i Miljøstyrelsens klassificeringsbekendtgørelse
  - Der skal anvendes egnede værnemidler
  - Antallet af medarbejdere, der udsættes for farlige stoffer skal begrænses.
  - Der skal udarbejdes en kemisk arbejdspladsvurdering (APV).

Miljøministeriets regler erstattes efterhånden af CLP-forordningen (ny forordning om kemikalier).
Rene stoffer skal mærkes efter CLP. Blandinger skal mærkes efter CLP fra 1. juni 2015, med mindre

de er omfattet af overgangsordningen, i hvilket tilfælde de først skal mærkes efter CLP 1. juni 2017. I forbindelse med CLP indføres til erstatning for de orange faresymboler nye farepiktogrammer.

Risikosætningerne (R-) bliver til H-sætninger (hazard = fare) og sikkerhedssætningerne (S-) til P-sætninger (precaution = sikkerhed).

Miljøministeriets bekendtgørelse om stoffer og produkter kræver, at kemikalier, der kan udgøre en fare for brugeren, skal mærkes.
Mærkningen består af et faresymbol, der signalerer, hvilken slags fare, der er forbundet med udsættelse for stoffet eller produktet samt R- og S-sætninger, der giver oplysning om risici og sikkerhedsforanstaltninger. Normalt vil det være nødvendigt at søge yderligere oplysninger om langtidsvirkninger ad andre kanaler, fx sikkerhedsdatablade.

Farlige kemikalier må ikke omhældes til anden emballage eller blandes, med mindre man er helt sikker på, hvad der må blandes sammen, og hvordan det virker.

De orange, der efterhånden udgår:



De nye:



Farepiktogrammet i første linje til højre betegnes samlet som "Sundhedsfare" og dækker over flere fareklasser end kræftfremkaldende, mutagen og reproduktionsskadelig. Piktogrammet dækker også over bl.a. "sensibiliserende ved indånding" og "specifik målorgantoksicitet".

Der findes også farlige stoffer og materialer, som ikke er faremærket. Den der sælger/leverer farlige stoffer og materialer til erhvervsmæssigt brug, skal forsyne dem med et let forståeligt sikkerhedsdatablad på dansk. Sikkerhedsdatabladet skal altid indeholde information om faren og om de forholdsregler, der skal tages, herunder hvilke personlige værnemidler, der er egnede til opgaven.

Krav og gode råd om tiltag og løsninger

Få et overblik over hvilke farlige stoffer, der findes i virksomheden, og sørg for at overholde

ovenstående regler. Der skal minimum udarbejdes en oversigt over alle de farlige stoffer, der anvendes på arbejdspladsen.

Det er vigtigt at se efter i sikkerhedsdatabladet, om stoffet eller materialet f.eks. er kræft- eller allergifremkaldende, kan give nerveskader (f.eks. opløsningsmidler), skader på forplantningsevnen, og/eller om det er ætsende/irriterende ved kontakt.

Bortskaf alle de stoffer og materialer, der ikke længere bruges, og erstat de farlige stoffer med ufarlige eller mindre farlige stoffer, hvis det er teknisk muligt.

Der skal udarbejdes arbejdspladsbrugsanvisninger, der indeholder en beskrivelse af de farer, som stofferne og materialerne kan udgøre for mennesker og miljø, samt af de relevante forebyggende foranstaltninger og adfærdsregler på arbejdspladsen. (Brug evt. tillægsskemaet i At-vejledning C.0.11, og læs mere i BAR Service og Tjenesteydelsers udgivelse: Inspirationsmateriale om arbejdspladsbrugsanvisninger".) Arbejdspladsbrugsanvisninger og sikkerhedsdatablade skal være tilgængelige for ansatte, der er beskæftiget med stoffet eller materialet. De skal vejledes i brugen heraf og have brugsanvisningen udleveret med effektiv instruktion.

Følg altid brugsanvisningerne for stoffernes anvendelse!

Undgå at bruge stoffer og materialer, der sprayes/forstøves, hvis de kan fås i en anden form, for at beskytte luftvejene. Undgå ligeledes trykrensning, hvis det er muligt, på grund af dannelsen af aerosoler med farligt indhold, der kan indåndes.

Bær egnede personlige værnemidler, når der bruges farlige stoffer og materialer. Personlige værnemidler kan være sikkerhedsbriller, åndedrætsværn, handsker, gummiforklæde, sikkerhedsfodtøj, mv. Læs nærmere i sikkerhedsdatabladet om de værnemidler, der skal anvendes.

Stoffer og materialer må ikke opbevares i beholdere, der kan give anledning til forveksling med fødevarer. Beholdere, som bruges til farlige stoffer, skal mærkes på en sådan måde, at alle brugere kan se, at indholdet kan udgøre en risiko. Beholderne skal mærkes efter Miljøministeriets regler, CLP-forordningen eller alternativt efter bilag 3 i Bekendtgørelse om sikkerhedsskiltning.

Gode links:

- BFA Service - Turisme: ”Arbejdsmiljøhåndbog for dyrepassere” og "Inspirationsmateriale om arbejdspladsbrugsanvisninger", (www.bfa-service.dk).